

Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība
Vienotās konsultatīvās padomes sanāksmes protokols Nr. 22

2021. gada 15. septembrī

Vebināra formātā

Padomes sanāksmes dienaskārtība:

1. Dienaskārtības apstiprināšana
2. Lēmumu izpildes kontrole
3. Individuālās uzmērīšanas kokmateriālu kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības īstenošanas izvērtējums
4. MIZAS projekta rezultāti
5. Apaļo kokmateriālu tilpuma un masas pārrēķina noteikšanas palīgmateriāli
6. Raukumu apstiprināšana 2022. gadam, atbilstoši procedūrai Nr. VKP3/2018 “Faktisko raukumu piemērošana, uzmērot apaļos kokmateriālus individuāli ar uzmērīšanas paņēmieni tievgaļa caurmēra mērījums, izmantojot raukumu”
7. Kokmateriālu uzmērīšanas trešās puses pakalpojuma standarta statusa ziņojums: informācija par publiskajā apspriešanā saņemtajiem priekšlikumiem
8. Korekcijas koeficienta piemērošana gadījumos, kad novirzes iemesls ir raukums, miza vai iemesls nav zināms
9. Pieredzes apmaiņas brauciens (2021.g. 5 - 6. oktobris)

VKP locekļi, kuri piedalās padomes sanāksmē:

Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrība (*ar balsstiesībām*):

Andris Balodis – AS „Latvijas valsts meži”, valsts meža īpašumu apsaimniekotāja pārstāvis

Aldis Strankaļs – SIA “PATA”, dažādu koksnes plūsmu un biznesa modeļu interešu grupas pārstāvis

Žanis Bacāns – Latvijas Meža īpašnieku biedrība, privāto meža īpašnieku un apsaimniekotāju interešu grupas pārstāvis

Latvijas Kokmateriālu pircēju biedrība (*ar balsstiesībām*):

Artis Podnieks – AS „LATVIJAS FINIERIS”, saplākšņa produktu no kokmateriālu lobīšanas interešu grupas pārstāvis

Ainars Apfelbaums – SIA “Kurekss”, zāģmateriālu no kokmateriālu garenzāģēšanas interešu grupas pārstāvis

Ingus Donis – SIA “Vika Wood”, zāģmateriālu no kokmateriālu garenzāģēšanas interešu grupas pārstāvja aizvietotājs

Mārtiņš Zvejnieks – SIA “LATGRAN”, produktu no šķeldotiem, smalcinātiem kokmateriāliem interešu grupas pārstāvis

Apaļo kokmateriālu uzmērīšanas pakalpojuma sniedzējs (*bez balsstiesībām*):

Jānis Buļš – SIA „VMF LATVIA”, valdes priekšsēdētājs

Mārtiņš Gaigals – SIA „VMF LATVIA”, padomes loceklis

Padomes sanāksmē piedalās (nav VKP locekļi) (*bez balsstiesībām*):

Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība:

Jānis Magaznieks – Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība, valdes loceklis

Kristīne Kenigvalde – Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība, projektu vadītāja

Indulis Kovišārs – Latvijas Kokrūpniecības federācijas prezidents
Ivars Kalmuks – SIA “Koksnes plūsmas datu centrs”, valdes loceklis

1. Dienaskārtības apstiprināšana

Ž. Bacāns iepazīstina VKP sanāksmes locekļus ar sanāksmes dienaskārtību.

1.1. Dienaskārtība apstiprināta bez izmaiņām.

2. Lēmumu izpildes kontrole

Iepriekšējā sanāksmē pieņemtie lēmumi ir izpildīti, šajā sanāksmē dzirdēsiet VMF LATVIA ziņojumu par kokmateriālu individuālās uzmērīšanas kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības izvērtējamu.

Lēmums:

2.1. Pieņemt zināšanai.

3. Individuālās uzmērīšanas kokmateriālu kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības īstenošanas izvērtējums

J. Buļš informē, ka 2020. gadā VKP tika apstiprināta procedūra Nr. VKP5/2020 “Apaļo kokmateriālu kvalitātes noteikšanas precizitātes kontrole (individuālā uzmērīšana ar automātisko uzmērīšanas ierīci)” un uzsākts kvalitātes novērtēšanas precizitātes vadības process. J. Buļš iepazīstina ar kvalitātes noteikšanas precizitātes rezultātiem.

J. Buļš iepazīstina ar individuālās uzmērīšanas precizitātes mērķu priekšlikumu, kā arī informē, ka kokmateriālu uzmērīšanas trešās puses standartā iekļauta arī individuālā uzmērīšana ar rokas mērinstrumentiem.

J. Buļš informē, ka vērtēšanas periods ir 6 mēneši, ka koksnes vaina “zilējums” būtiski ietekmē vērtības sistemātisko novirzi un šķiras sakritību.

M. Gaigals lūdz paskaidrot, kā aprēķināta garuma un caurmēra redukcijas sakritība 37%.

J. Buļš informē, ka garuma redukcijas sakritība 37% šajā gadījumā parāda, ka 37% no 44 ģenerālkopām garuma un caurmēra redukcijas sakritība iekļaujas precizitātes mērķī 99%.

I. Kovišārs lūdz precizē, cik šobrīd ir automātisko uzmērīšanas ierīču?

J. Buļš informē, ka šobrīd darbojas 30 automātiskās uzmērīšanas ierīces.

A. Strankaļš komentē, ka veidā kā parādīti rezultāti par ģenerālkopām nav viegli uztveram un ir pārprotami.

A. Podnieks komentē, ka šis ir kopējais darba novērtējums, individuālie rezultāti ir redzami pārstrādes vietā.

J. Magaznieks komentē, ka precizitātes mērķu apstiprināšanas rezultātā būs jānodrošina precizitāte arī darba vietās, kuras šobrīd neiekļaujas precizitātes mērķos.

J. Magaznieks iepazīstina ar kvalitātes novērtēšanas vērtības precizitātes rezultātiem konkrētās pārstrādes vietās, izmantojot VKP pieņemtās relatīvajās vērtības un apaļo kokmateriālu cenu monitoringa cenas. Pielietojot VKP relatīvās vērtības un cenu monitoringa cenas, vērtības sistemātiskajai novirzei ir līdzīga tendence, kas liecina, ka vērtības precizitāti iespējams vadīt arī pēc cenu monitoringa datiem.

M. Gaigals komentē, ka VKP darba grupa vienojās un kokmateriālu uzmērīšanas trešās puses pakalpojuma standartā ievietoja šķiru relatīvās vērtības un uzsver, ka relatīvās vērtības pielietošana precīzāk, atbilstoši tirgum raksturo kvalitātes noteikšanas precizitāti.

A. Balodis izsaka priekšlikumu paaugstināt sasniedzamo mērķu vērtības: sugas sakritībai 98%, garuma un caurmēra sakritībai 97%.

J. Buļš atbalsta A. Baloža priekšlikumu.

Lēmumi:

3.1. Apstiprināt individuālās uzmērīšanas kokmateriālu kvalitātes novērtēšanas precizitātes mērķus automātiskās uzmērīšanas ierīcēm un rokas mērinstrumenti (ģenerālkopas periods 6 mēneši):

- kvalitatīvā tilpuma vērtības sistemātiskā novirze 5%;*
- kvalitatīvā tilpuma vērtības standartklūda 2% (divu un vairāk šķiru vērtēšana), 3% (vienas šķiras vērtēšana);*
- sugas sakritība 98%;*
- šķiras sakritība 80% (divu un vairāk šķiru vērtēšana) / 90% (vienas šķiras vērtēšana);*
- mizas pogas sakritība 90% (viens mizas tips un viena mizas vairuma robeža) / 80% (vairāki mizas tipi un vairākas mizas vairuma robežas);*
- caurmēra, garuma redukcijas sakritība 97%.*

3.2. Uzsākt individuālās uzmērīšanas kokmateriālu kvalitātes novērtēšanas precizitātes mērķu piemērošanu ar 2022. gada 1. janvāri.

VKP vienbalsīgi apstiprina lēmumu.

4. MIZAS¹ projekta rezultāti

J. Magaznieks informē, ka ir noslēdzies MIZAS projekts un iepazīstina ar projekta mērķiem. J. Magaznieks informē, ka projekta rezultātā priedes mizas novērtējumam iegūti jauni vienādojumi. Iespējas būtu pielietot jaunus mizas vienādojumus katram mizas tipam vai pāriet uz diviem mizas tipiem - biezu vai plānu mizu.

J. Magaznieks informē, ka bērza mizas novērtējuma gadījumā būtu svarīgi atsevišķi izdalīt pirmo sortimenta nogriezni, un, ka vienā pārstrādes vietā bērzam jau testa režīmā tiek pielietots jaunais princips; uzmērīšanas rezultāti ir jau uzlabojušies.

J. Magaznieks informē, ka līdz šim apses un bērza mizas biezuma aprēķinam izmantots viens vienādojums, un arī projekta rezultātā pierādījies, ka nav ļoti lielu atšķirību bērza un apses mizas biezuma aprēķinā, tomēr tiek piedāvāts precīzētais vienādojums apsei.

J. Magaznieks informē, ka priedes mizas biezuma aprēķinam harvesteros ir veiksmīgi pielietojams Zviedrijas meža pētīšanas institūta "Skogforsk" izstrādātais vienādojums.

J. Magaznieks uzsver, ka pašlaik būtu svarīgi pieņemt lēmumus par jauno vienādojumu pielietošanu, kā arī noskaidrot, kādā termiņā šos vienādojumus būtu iespējams ievietot StanForD datu sistēmā.

J. Magaznieks izsaka priekšlikumu sasaukt atsevišķu sanākumi, kurā M. Millers detalizētāk iepazīstinātu ar miza projekta rezultātiem; izstrādāt priekšlikumu projekta rezultātu ieviešanai; šī gada decembra VKP sanāksmē apstiprināt mizas vienādojuma ieviešanas koncepciju.

¹ MNKC projekts "Automatizēto uzmērīšanas ierīču un harvestera programmatūrā ietvertu mizas vienādojumu izpēte"

A. Balodis lūdz precizēt, vai plānotais VKP darba grupas darbs jau nav daļēji arī projekta paredzētajos nodevumos.

J. Magaznieks ierosina kopīgi vienoties, vai mainām mizas vienādojumu koeficientus, vai veicam vienādojumu maiņu. Ja VKP pieņem lēmumu, ka iepriekš minētais ir projekta īstenotāju ziņā, tad to var izdarīt arī projekta īstenotāji.

A. Balodis ierosina, ka darba grupa var precizēt rezultātus un tad tos prezentēt plašākai auditorijai.

Ž. Bacāns komentē, ka vēlētos no pētījuma autoriem redzēt secinājumus par atšķirībām starp esošo situāciju mizas dubultbiezuma aprēķināšanā un jauno piedāvāto mizas aprēķina variantu; izsaka priekšlikumu darba grupas sasaukšanas gadījumā pieaicināt arī pārstāvjus ar kompetenci harvesteru jomā; atbalsta atsevišķu sanākumi par projekta detalizētiem rezultātiem.

A. Balodis izsakās, ka sagaida priekšlikumus no projekta izpildītājiem par projekta sākumā dotajiem uzstādījumiem, nosakot iespējamo risinājumu diapazonu, kā rezultātā būtu iespējams pieņemt lēmumu, vai tas ir pieņemams un realizējams.

J. Magaznieks piedāvā izsūtīt MIZAS projekta atskaiti VKP locekļiem.

A. Podnieks informē, ka labprāt iepazītos ar detalizētu projekta atskaiti.

I. Kovisārs komentē, ka VKP locekļiem būtu vērtīgi saņemt projekta atskaites kopsavilkumu.

A. Podnieks izsaka ierosinājumu pēc iespējas ātrāk pamēģināt jauno vienādojumu pielietošanu testa režīmā, lai secīgi tos varētu ātrāk ieviest ražošanā.

M. Gaigals lūdz I. Kalmuku komentēt, cik ātri būtu iespējams jaunus vienādojumus ieviest sistēmā?

I. Kalmuks informē, ka vēl nepieciešams izvērtēt, cik ilgā laikā tas būtu izdarāms.

J. Magaznieks ierosina veikt saskaņošanu e-pastu sarakstē.

M. Gaigals ierosina pārdomāt par jaunizstrādāto vienādojumu intelektuālās vērtības piederības formu.

Lēmumi:

4.1. Lūgt J. Magaznieku sagatavot MIZAS projekta kopsavilkumu un izsūtīt VKP locekļiem;

4.2. Veikt lēmumu saskaņošanu elektroniskajā sarakstē;

4.3. Sasaukt sanākumi MIZAS projekta rezultātu ieviešanas apspriešanai.

VKP vienbalsīgi apstiprina lēmumu.

5. Apaļo kokmateriālu tilpuma un masas pārrēķina noteikšanas palīgmateriāli

J. Magaznieks informē, ka jautājums par apaļo kokmateriālu tilpuma un masas pārrēķina noteikšanas palīgmateriāliem bijis 2020. gada darba plānā, pēc tam ticis pārvirzīts uz šī gada rudenī. J. Magaznieks informē, ka līdz šim nav saņēmis nekādus ierosinājumus par šādu materiālu nepieciešamību, tādēļ ierosina neatgriezties pie šī jautājuma VKP, bet iekļaut palīgmateriālu izstrādi Lauku atbalsta dienesta projekta pieteikumā kā atsevišķu uzdevumu. Praktiskais šī uzdevuma nodevums varētu būt CO₂ kalkulators ar integrācijas iespēju.

Ž. Bacāns jautā, kādā termiņā varētu tik izstrādāts CO₂ kalkulators?

J. Magaznieks informē, ka pašlaik tā ir projekta ideja, kuras apstiprinājuma gadījumā sekos projekta pieteikums, kurā šo uzdevumu plānots īstenot projekta īstenošanas trešajā gadā.

Lēmums:

4.1. Pieņemt zināšanai apaļo kokmateriālu tilpuma un masas pārrēķina noteikšanas palīgmateriālu iekļaušanu projekta "Vienotas kokmateriālu plūsmas pārvaldības atbalsta sistēmas pilnveidošana efektīvākai mežsaimniecības attīstībai Latvijā" pieteikumā.

6. Raukumu apstiprināšana 2022. gadam, atbilstoši procedūrai Nr. VKP3/2018 "Faktisko raukumu piemērošana, uzmērot apaļos kokmateriālus individuāli ar uzmērīšanas paņēmieni tievgaļa caurmēra mērījums, izmantojot raukumu"

J. Magaznieks iepazīstina ar aktuālo raukumu 2022. gadam salīdzinājumā ar 2021. gadu.

Ž. Bacāns komentē, ka nav ievērojamu izmaiņu raukumā salīdzinājumā ar citiem gadiem un ierosina noteikt vienu konstantu vidējo vērtību.

A. Strankaļs komentē, ka pašlaik esošā sistēma ar rakumu pārrēķinu katru gadu ir atbalstāma, un nerada nekādas problēmas ar pielietošanu pārstrādes vietās.

Lēmums:

5.1. Apstiprināt faktisko raukumu 2022. gadam, atbilstoši procedūrai Nr. VKP3/2018 "Faktisko raukumu piemērošana, uzmērot apaļos kokmateriālus individuāli ar uzmērīšanas paņēmieni tievgaļa caurmēra mērījums, izmantojot raukumu".

VKP vienbalsīgi apstiprina lēmumu.

7. Kokmateriālu uzmērīšanas trešās puses pakalpojuma standarta statusa ziņojums: informācija par publiskajā apspriešanās saņemtajiem priekšlikumiem

J. Magaznieks informē, ka līdz šim nav saņemti komentāri publiskajā paspriešanās par kokmateriālu uzmērīšanas trešās puses pakalpojuma standarta projektu un iepazīstina ar nākamajiem soļiem standarta projekta pabeigšanā un apstiprināšanā.

M. Gaigals informē, ka šobrīd darba plāns paredz standarta apstiprināšanu oktobra pēdējā nedēļā; juridiskais audits par normatīvu ievērošanu standartā varētu novēlot standarta stāšanos spēkā. Vai būtu nepieciešamība pasteidzināt juridisko auditu?

A. Balodis informē, ka būtu vēlama standarta stāšanās spēkā ar 2021. gada 26. oktobri.

Lēmums:

7.1. Pieņemt zināšanai.

8. Korekcijas koeficienta piemērošana gadījumos, kad novirzes iemesls ir raukums, miza vai iemesls nav zināms

J. Magaznieks atgādina par tilpuma korekcijas koeficienta pielietošanas principiem un informē, ka līdz šim gadījumos, ka ierīces precizitātes novirzes iemesls ir raukums un miza, nav noteikts, kad tiek pārtraukta uzmērīšana; principi rīcībai šādās situācijās nav apstiprināti arī VKP.

J. Magaznieks informē, ka šobrīd vēl nav izstrādāts vienots uzmērīšanas ierīču standarts.

J. Magaznieks izsaka priekšlikuma situācijās, kad tilpuma uzmērīšanas neprecizitātes iemesls ir raukums, piemērot korekcijas koeficientu uz nenoteiktu laiku un divreiz palielināt kontrolosortimentu skaitu, lai pārliecinātos par raukuma neatbilstību.

J. Magaznieks uzsver, ka, lai vienotos par rīcību situācijās, kad iemesls ir miza būtu nepieciešams, vispirms būtu nepieciešams vienoties par mizas projekta rezultātiem. Gadījumos, kad precizitātes

novirzes iemesls nav precīzi zināms, būtu iespējams ieviest tilpuma korekcijas koeficientu, vai kā risinājumu piedāvāt uzmērīšanas paņēmiena maiņu.

J. Buļš komentē, ka šobrīd ir divas pārstrādes vietas, no kurām vienā precizitātes novirzes iemesls ir raukums, atbalsta darba grupas sasaukšanu.

Ž. Bacāns jautā, vai šīs neprecizitātes, kuru iemesls ir raukums varētu būt saistītas ar lielu kokmateriālu importa apjomu.

J. Buļš piekrīt, ka šis arī varētu būt viens no iemesliem.

A. Balodis rosina pieņemt tādu rīcību, lai tilpuma korekcijas koeficienta pielietošanas metodika tiktu atbilstoši ievērota, lūdz precizēt esošo instrukciju.

Ž. Bacāns jautā, vai tilpuma korekcijas koeficienta pielietošana tiek īstenota atbilstoši noteiktajai metodikai.

J. Buļš informē, ka tilpuma korekcijas koeficienta metodika tiek īstenota daļēji.

J. Magaznieks komentē, ka, ja tilpuma uzmērīšanas neprecizitātes iemesls ir raukums, tad būtu nepieciešams papildinājums no VMF LATVIA ar aprēķina metodiku, kas parāda, kā tiek noteikts, ka neprecizitātes iemesls ir raukums.

J. Buļš ierosina piemērot tilpuma korekcijas koeficientu gadījumos, kad neprecizitātes iemesls ir raukums, atbilstoši izvērtējot iespējamus riskus.

J. Magaznieks uzsver, ka dažādu raukumu piemērošana atsevišķām pārstrādes vietām nebūtu vēlama.

A. Strankaļš ierosina gadījumiem, kad korekcijas koeficienta pielietošanas termiņus un VKP lemt par termiņu nepieciešamo pagarinājumu.

M. Gaigals atbalsta precīzas metodikas izstrādi konkrēto gadījumu noteikšanai un risināšanai.

Lēmums:

8.1. Lūgt VKP darba grupai kopā ar VMF LATVIA sagatavot rekomendācijas tilpuma korekcijas koeficienta piemērošanas metodikas papildināšanai ar:

- detalizētāku aprakstu, kā tiek aprēķināts un noteikts noviržu iemesls;*
- rīcību gadījumiem, kad automātiskās uzmērīšanas ierīces kopējā tilpuma sistemātiskās novirzes iemesls nav ierīce.*

VKP vienbalsīgi apstiprina lēmumu.

9. Pieredzes apmaiņas brauciens (2021.g. 5 - 6. oktobris)

J. Magaznieks iepazīstina ar priekšlikumu rīkot pieredzes apmaiņas braucienu pa Latviju un lūdz diskutēt par iespējamo pieredzes apmaiņas brauciena norises laiku.

M. Gaigals izsaka priekšlikumu rīkot atvērto VKP izbraukuma sēdi.

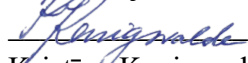
VKP locekļi atbalsta, ka pieredzes apmaiņas braucienu varētu rīkot novembra beigās/decembra sākumā.

Lēmums:

9.1. Pieņemt zināšanai.

Padomes sanāksme tiek slēgta.

Protokolēja:

Kristīne Kenigvalde